

zkontrolovat stav včelstva, aniž bychom ho rušili, jde to právě přes česno.

Ani v únoru se tedy ve včelstvu žádné práce neprovádějí, ačkoli uvnitř včelstev již dochází ke změnám. Včelstvo je v zimním chomáči a v jeho středu začínají včely čistit první buňky pro plod, matka je zaklade, zvyšuje se teplota

BŘEZEN

Ne nadarmo se říká, že zima se obvykle vrací v březnu. Teplotní výkyvy ovlivňují kladení vajíček, plodový rytmus a vývoj včelstev a projeví se v načasování prvního zásahu a prohození nástavků v příštím měsíci. Pokud jsme řádně

a začíná péče o plod. To platí zejména v případě, že průměrná maximální teplota v měsíci je vyšší než 6 °C, protože aktivita matky v kladení vajíček závisí na teplotě. Pokud během oteplení pozorujeme, že včely přinášejí první pyl z lísky, olše nebo sněženek, můžeme s jistotou předpokládat, že včelstvo již ploduje.

zazimovali, mají včelstva nyní dostatek zásob potravy.

První práce na včelstvech připadají právě na tento měsíc.

Pročišťovací prolet

Pročišťovací prolet není vázán na konkrétní měsíc. Mnozí včelaři ho zaznamenali již v únoru. Na většině míst však lze hlavní pročišťovací prolet očekávat na začátku března, kdy rtuť teploměru vystoupá na 14 °C a více za slunečného a bezvětrného počasí.

Pro včelaře je to vždy jeden z nejzajímavějších okamžiků včelařského roku, když po dlouhé době opět vidí včelstva, která trávila zimu v úlu v chomáči. Pročišťovací prolet umožňuje včelám zbavit se nahromaděných výkalů po dlouhém zimním odpočinku.

Kontrola vyzimování

Jakmile počasí dovolí pravidelný let včel, odebereme zábranu proti myším. Pro usnadnění

čištění dna je vhodné vzít si na stanoviště náhradní dno. Do česna zasuneme klín tak, aby

štěrbina měla rozměr 110 × 8 mm, aby včely mohly snadněji odstranit případný odpad a mrtvolky. Tato časově náročná práce zpravidla není nutná, pokud používáme zasítovaná dna. Při tom můžeme zkontrolovat zásoby potravy zvednutím, nakloněním nebo zvážením úlu a v případě potřeby je doplnit. Pokud má plodiště dva nástavky a spodní nástavek není obsazen, pak ho odebereme a počkáme s jeho vrácením až do dubnového zásahu. Slabá včelstva a včelstva bez matek lze rozpoznat podle provozu na česně, a pokud jsou zdravá, lze je spojit s jiným včelstvem. Včelstvo bez matky se vždy staví na včelstvo s matkou. Mezi ně se

vloží noviny a propíchlají se do nich malé otvory. Nemocná včelstva musí být vysířena a plásty vytaveny.

Kontrola vyzimování by se měla provést nejdříve po hlavním pročišťovacím proletu a nejpozději před rozkvetem jívy, aby se včelám usnadnil průchod česnem v době, kdy přinášejí pyl a vodu, a aby se dodržovala hygiena stanoviště.

Po této práci již máme přehled o tom, kolik máme pro tento rok k dispozici produkčních včelstev.

Jarní prohlídka

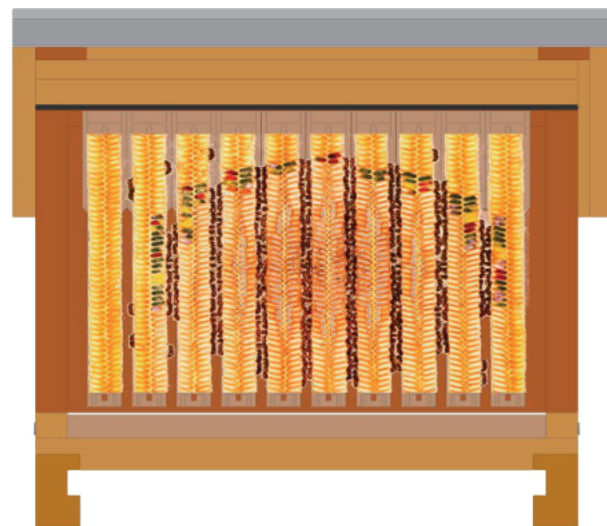
Jakmile jsou jívy v plném květu, můžeme úly za teplého dne, nejdříve v druhé polovině března, poprvé krátce otevřít, abychom zjistili sílu včelstva, kladení matky, plochu plodu a zásobu potravy a pylu. Tato prohlídka se musí provést rychle, jinak může dojít k zachlazení plodu. U včelstev s dostatkem zimních zásob je třeba část odebrat a nahradit je soušemi, aby se nebránilo dalšímu rozšiřování plodu. Při nedostatku potravy lze nyní nouzově dokrmit tekutým krmivem.

Doba květu jívy je v celé střední Evropě považována za začátek rozsáhlého plodování. To rozhoduje o dalším vývoji včelstva.

Na jaře – v době plného květu jívy – bylo a je velké pokušení urychlit vývoj včelstva podněcováním. Nedávné studie však ukázaly, že podněcování nevede k nárůstu plodování ani k posílení včelstev. Někteří včelaři rozdrásávají zavíčkované plásty se zásobami, aby se urychlil přenos potravy, aby bylo v prostoru plodového hnízda dostatek buněk ke kladení vajíček. Pokud má včelař na přelomu srpna a září pouze silná včelstva s mladými matkami, která jsou dostatečně zásobena potravou a pylem, zázimována, a pokud se navíc hygienické podmínky včel zlepšily díky zvýšené obnově díla v uplynulém roce, může zcela upustit od podněcování nebo nouzového krmení a lé-

čení. Může se omezit na kontrolu vyzimování a krátkou prohlídku.

Při takovémto biologickém vedení včelstev se mohou včely na jaře nerušeně vyvíjet z vlastní iniciativy v souladu s přírodou.

Plodové hnízdo v jednom nástavku

DUBEN

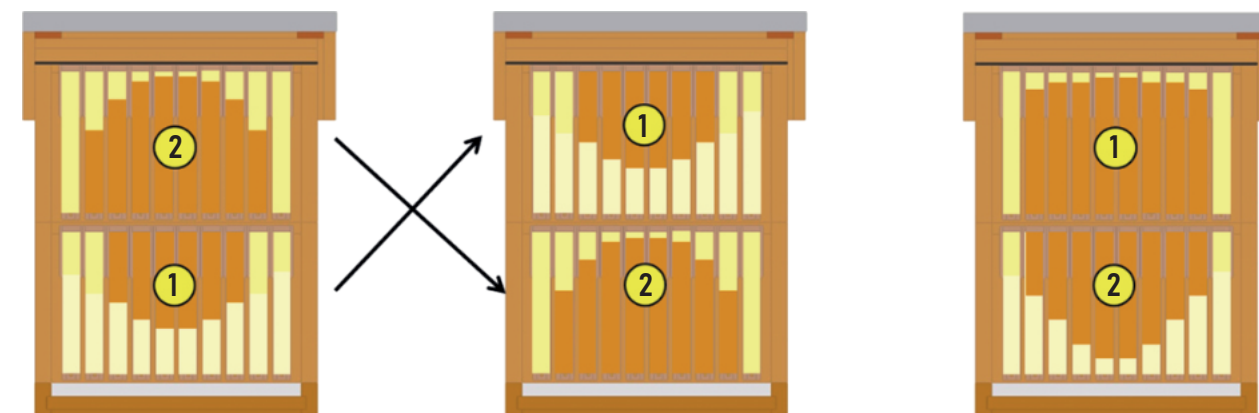
Apríl si může dělat, co chce – tento vrtkavý měsíc způsobuje problémy nejen včelám, ale i včelařům. Tak jako tak ukončí včelstva do konce dubna svou první vývojovou fází, budou připravena ke snůsce i ke stavbě díla tak, aby mohla optimálně využít nadcházející jarní

nabídku přírody. Navzdory aprílovým rozmarům musíme zajistit včelám dostatek pylu, potravy a vody. Čas prvního zásahu, který je zaměřen na rozvoj včelstva, se blíží a musí ho určit včelař. V případě potřeby lze na konci měsíce nasadit medníkové nástavky.

První zásah a prohození nástavků

V období mezi kontrolou vyzimování a prvním zásahem zůstává síla včelstva téměř stejná, i když příznivé teplotní a snůškové podmínky

vedou k většímu rozvolnění včel ve včelstvu a vzniká dojem, že se populace zvětšuje.

První zásah s prohozením nástavků

Kulovité až hroznovité plodové hnízdo zasahuje do dvou plodišť. Nad tím je zbytek zimní potravy ve tvaru zvonu.

Výměnou plodišť vzniká v plodovém hnízdu mezera.

Matka se pohybuje směrem nahoru a zakládá prázdné buňky ve vzniklých mezerách, zatímco včely v úlu přenosí zásoby potravy okolo nového plodového hnízda.

První zásah a prohození nástavků proběhne na konci první vývojové fáze. Doba vývojové fáze je určena denními teplotními maximy. Od odkvětu jívy do prvního zásahu proto může uběhnout dva až šest týdnů. V závislosti na síle včelstva, klimatu a snůškových podmínkách se jedná o období nejdříve mezi rozkvetem angreštu a třešně ptačí, tj. na konci předjarní snůšky. Podle kalendáře připadá tento zásah na polovinu nebo konec dubna. Typ zásahu se řídí množstvím plodu, silou včelstva a množstvím potravy.

Toto prohození nástavků je vhodné i pro smíšený provoz (vysoké nástavky v kombinaci s nízkými nástavky). Pokud máme tři nízké nástavky, pak se nástavek 1 umístí nad nástavky 2 a 3 nebo se horní a dolní nástavek prohodí okolo prostředního.